

บทที่ 3

ระเบียบวิธีวิจัย

การศึกษาวิจัย เรื่อง รูปแบบ วิธีการ และประสิทธิภาพของการสื่อสารของอาจารย์ที่ส่งผลต่อการลดพฤติกรรมการใช้ความรุนแรงของนักศึกษา ในครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative Research) แนวปรากฏการณ์วิทยา (Phenomenology Study) โดยให้ความสนใจเกี่ยวกับความหมายในทัศนะของผู้ที่ได้รับประสบการณ์นั้น โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษารูปแบบ วิธีการ และประสิทธิภาพของการสื่อสารของอาจารย์เพื่อลดพฤติกรรมการใช้ความรุนแรงของนักศึกษา การเก็บข้อมูลโดยใช้วิธีการสัมภาษณ์กับกลุ่มตัวอย่างซึ่งประกอบด้วยนักศึกษาที่มีพฤติกรรมใช้ความรุนแรง เพื่อนสนิทของนักศึกษาที่ใช้ความรุนแรง อาจารย์ที่ปรึกษาของนักศึกษาที่มีพฤติกรรมใช้ความรุนแรง อาจารย์ที่มีประสบการณ์สอนนักศึกษา และอาจารย์ฝ่ายปกครอง ตามระเบียบวิธีวิจัยดังนี้

3.1 การเลือกกลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่างที่มีลักษณะเหมือนกัน ผู้วิจัยมองเฉพาะบุคคลที่มีลักษณะและประสบการณ์สำคัญบางประการร่วมกัน จุดมุ่งหมายเพื่อทำการศึกษาประชากรกลุ่มนั้น ให้ลึกกลงไป เกี่ยวกับประสบการณ์ดังกล่าว โดยบุคคลที่ใช้ในการศึกษาในครั้งนี้ เป็นนักศึกษาที่มีพฤติกรรมใช้ความรุนแรง เพื่อนสนิทของนักศึกษาที่มีพฤติกรรมใช้ความรุนแรง อาจารย์ที่ปรึกษาของนักศึกษาที่มีพฤติกรรมใช้ความรุนแรง และอาจารย์ฝ่ายปกครอง โดยมีจำนวนและวิธีการเลือกกลุ่มตัวอย่างจนได้ข้อมูลอ้อมตัว ดังนี้

1. นักศึกษาระดับอาชีวศึกษามีพฤติกรรมใช้ความรุนแรง ทำการเลือกกลุ่มตัวอย่าง โดยมีข้อมูลจากระเบียบประวัติพฤติกรรมของนักศึกษาและเทคนิค Snow Ball ของนักศึกษาตั้งแต่ ชั้นปีที่ 1 – 4 ประจำปีการศึกษา 2553 จำนวน 5 คน
 2. เพื่อนสนิทของนักศึกษาอาชีวศึกษาที่มีพฤติกรรมใช้ความรุนแรงและนักศึกษาที่ไม่ได้ใช้พฤติกรรมความรุนแรง ทำการเลือกกลุ่มตัวอย่าง โดยการใช้เทคนิค Snow Ball จำนวน 10 คน
 3. อาจารย์ที่ปรึกษาของนักศึกษาที่มีพฤติกรรมใช้ความรุนแรง ทำการเลือกจากกลุ่มอาจารย์ที่ปรึกษาที่มีพฤติกรรมใช้ความรุนแรง จำนวน 3 คน
 4. อาจารย์ฝ่ายปกครอง ทำการเลือกกลุ่มตัวอย่าง โดยเป็นหัวหน้างานปกครองของมหาวิทยาลัย จำนวน 1 คน
- รวมกลุ่มตัวอย่างทั้งสิ้น จำนวน 19 คน

3.2 เทคนิค Snow Ball

ในการศึกษาวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยได้เลือกใช้เทคนิค Snow Ball ซึ่งเป็นการเลือกจากการแนะนำต่อกันไป โดยผู้วิจัยไม่ได้ติดต่อกับกลุ่มตัวอย่างในเบื้องต้น แต่จะถามจากผู้มีความรู้ในเรื่องความรุนแรง เมื่อได้ชื่อใครมาสักคนหนึ่ง ก็จะถามคนนั้นแบบเดียวกันต่อไปเรื่อย ๆ จนข้อมูลที่ได้ไม่มีข้อมูลใด ๆ มาเพิ่มเติมอีกในกรณีบุคคล คือ ไม่มีชื่อบุคคลอื่นใดเพิ่มขึ้นมาอีก

3.3 วิธีการเก็บรวบรวมข้อมูล

ระยะเวลาที่ใช้ในการศึกษา เดือน มกราคม – ธันวาคม 2554 ทำการเก็บข้อมูล 30 สัปดาห์ สัปดาห์ละ 3 วัน แต่ละวันใช้เวลา 5 ชั่วโมง

การวิจัยนี้ใช้วิธีการเก็บรวบรวมข้อมูล เพื่อให้ได้ข้อมูลที่ครบถ้วนและครอบคลุมในการตอบปัญหาการวิจัย ดังนี้

1. การสัมภาษณ์แบบเจาะลึกกับกลุ่มบุคคลต่อไปนี้

1.1 ระดับอาชีวศึกษา ที่มีพฤติกรรมใช้ความรุนแรง เป็นนักศึกษาตั้งแต่ ชั้นปีที่ 1 – 4 ประจำปีการศึกษา 2553 – 2554 จำนวน 5 คน มีแนวคำถามในการสัมภาษณ์เกี่ยวกับประเด็นที่ต้องการศึกษาเกี่ยวกับเรื่องโลกทัศน์และประสบการณ์ทางสังคม ความรู้สึกผูกพันต่อครอบครัว สังคม สภาพแวดล้อม และการถ่ายทอดค่านิยม

1.2 เพื่อนสนิทของนักศึกษาระดับอาชีวศึกษา ที่มีพฤติกรรมการใช้ความรุนแรง จำนวน 10 คน มีแนวคำถามการสัมภาษณ์เกี่ยวกับประเด็นที่ต้องการศึกษาในเรื่องสัมพันธ์ภาพโลกทัศน์และประสบการณ์ทางสังคม ความรู้สึกผูกพันต่อครอบครัว สังคม สภาพสังคมและการถ่ายทอดค่านิยม

1.3 อาจารย์ที่ปรึกษาของนักศึกษาระดับอาชีวศึกษา ที่มีพฤติกรรมการใช้ความรุนแรง จำนวน 3 คน มีแนวคำถาม การสัมภาษณ์เกี่ยวกับประเด็นที่ต้องการศึกษาเรื่องความสัมพันธ์ของนักศึกษา มุมมองของอาจารย์ ระบบการเรียนการสอน สิ่งเร้า สภาพแวดล้อม และการแก้ไขปัญหา

1.4 อาจารย์ฝ่ายปกครอง คือ หัวหน้าฝ่ายปกครองของมหาวิทยาลัย ปีการศึกษา 2554 มีแนวคำถามการสัมภาษณ์เกี่ยวกับมุมมองของอาจารย์ผู้ปกครอง สิ่งเร้า และการแก้ไขปัญหา

3.4 การสร้างเครื่องมือ

เครื่องมือที่ใช้ในงานวิจัย ครั้งนี้ ประกอบด้วย

ขั้นตอนที่ 1 ศึกษาเอกสาร ตำรา งานวิจัย และศึกษาข้อมูลเกี่ยวกับความรุนแรง ความก้าวร้าว พฤติกรรมวัยรุ่น และการใช้ความรุนแรงในนักศึกษาอาชีวศึกษา รูปแบบ วิธีการและประสิทธิภาพของการสื่อสารของอาจารย์เพื่อลดพฤติกรรมการใช้ ความรุนแรงของนักศึกษา

ขั้นตอนที่ 2 แนวทางการสัมภาษณ์ ได้กำหนดโครงสร้างแนวคำถามเกี่ยวกับประเด็นที่ต้องการศึกษาในด้านต้นเหตุของการตัดสินใจใช้ความรุนแรง การสื่อสารก่อนเกิดและหลังเกิด การใช้พฤติกรรมความรุนแรง กระบวนการและวิธีการเพื่อลดและจัดการแก้ไขปัญหาที่เกิดจากความรุนแรงจากกลุ่มนักศึกษา เพื่อนักศึกษา อาจารย์ที่ปรึกษา และอาจารย์ฝ่ายปกครอง

ขั้นตอนที่ 3 นำแนวทางการสัมภาษณ์ให้อาจารย์ที่ปรึกษา และผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 3 ท่าน ตรวจสอบความตรงของเนื้อหา และความเหมาะสมในการเรียงลำดับของข้อคำถาม

ขั้นตอนที่ 4 ปรับปรุงแก้ไขแนวสัมภาษณ์ตามคำแนะนำของผู้ทรงคุณวุฒิ แล้วนำไปทดลองใช้กับนักศึกษาที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่างในการวิจัย โดยพัฒนาความเข้าใจคำถามและความราบรื่นในการสัมภาษณ์

ขั้นตอนที่ 5 นำแนวทางการสัมภาษณ์ไปปรับปรุงแก้ไขเพิ่มเติมอีกครั้ง โดยนำเสนอให้อาจารย์ที่ปรึกษาตรวจสอบจนมีความสมบูรณ์ พร้อมทั้งจะนำไปใช้จริง

3.5 การดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูล

1. ผู้วิจัยศึกษาเอกสารความเหมาะสมเกี่ยวกับมหาวิทยาลัยที่จะเข้าไปศึกษา โดยดูจากสถานที่ตั้ง สภาพแวดล้อมของนักศึกษา ประวัติ และความร่วมมือของทางมหาวิทยาลัยในการอนุญาตให้ผู้วิจัยเข้าไปทำการวิจัย
2. ผู้วิจัยติดต่อประสานงาน โดยนำหนังสือขอความร่วมมือจากบัณฑิตวิทยาลัยมหาวิทยาลัยเฉลิมพระเกียรติถึง อธิการบดีของมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลพระนคร (วิทยาเขตพระนครเหนือ) เพื่อขอความร่วมมือในการเก็บรวบรวมข้อมูล
3. ผู้วิจัยติดต่อประสานงานเพื่อขอความร่วมมือในการเก็บข้อมูลนักศึกษา เพื่อนักศึกษา อาจารย์ที่ปรึกษา อาจารย์ที่ทำการสอนนักศึกษาคณะวิศวกรรมศาสตร์ และอาจารย์ฝ่ายปกครอง
4. จัดเตรียมอุปกรณ์ที่จะใช้ในการเก็บข้อมูลภาคสนาม ได้แก่ สมุดบันทึก เทปและบันทึกเสียง
5. ผู้วิจัยทำความเข้าใจในขั้นตอน และประเด็นในการเก็บรวบรวมข้อมูลและการสัมภาษณ์

6. ขั้นเตรียมการ ผู้วิจัยกำหนดวัตถุประสงค์ของการสัมภาษณ์การศึกษาข้อมูล และประวัติของผู้ให้สัมภาษณ์ และวัสดุอุปกรณ์ที่ใช้ในการสัมภาษณ์

3.6 การเก็บรวบรวมข้อมูล

1. ขั้นการสัมภาษณ์ ผู้วิจัยแนะนำตัวและวัตถุประสงค์ในการสัมภาษณ์ดำเนินการสัมภาษณ์ด้วยบรรยากาศที่เหมาะสม ได้เนื้อหาข้อมูลครบถ้วนครบตามแบบสัมภาษณ์
2. ขั้นการบันทึกการสัมภาษณ์ โดยใช้เครื่องบันทึกเสียงและผู้วิจัย
3. ขั้นปิดการสัมภาษณ์ ผู้วิจัยขอบคุณผู้ให้การสัมภาษณ์
4. ผู้วิจัยดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลตามกำหนดการ

3.7 การตรวจสอบข้อมูล

ในการศึกษาวิจัยครั้งนี้ได้ทำการตรวจสอบข้อมูลจากแหล่งที่มาของข้อมูลคือแหล่งบุคคลที่ประกอบด้วย

1. นักศึกษาที่มีพฤติกรรมใช้ความรุนแรง
2. เพื่อนสนิทของนักศึกษาที่มีพฤติกรรมใช้ความรุนแรง
3. อาจารย์ที่ปรึกษา
4. อาจารย์ฝ่ายปกครอง

ดำเนินการสัมภาษณ์เก็บข้อมูลจนกระทั่งข้อมูลที่ได้มาไม่มีข้อมูลใด ๆ มาเพิ่มเติมอีก (ข้อมูลอิ่มตัว) ในกรณีที่เป็นบุคคล คือ ไม่มีชื่อบุคคลอื่นใดเพิ่มขึ้นมาอีก

3.8 การตรวจสอบความน่าเชื่อถือของข้อมูล

การตรวจสอบความน่าเชื่อถือของข้อมูลอยู่ตลอดด้วยเทคนิคสามเส้า (Triangulation Technique) คือ พิจารณาข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์ว่ามีความสอดคล้องสัมพันธ์กับข้อมูลเดิมที่ผู้วิจัยเก็บมาเป็นระยะ ๆ หรือไม่ ไม่ว่าจะเป็นการสังเกต การสำรวจ หรือ จากเอกสาร

1. การวิจัยเชิงเอกสาร

ผู้วิจัยได้ศึกษาจาก เอกสารทางวิชาการ หนังสือ บทความ วิทยานิพนธ์/ภาคินิพนธ์ และงานวิจัยต่าง ๆ รวมทั้งข้อมูลที่ได้จากหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง

2. การวิจัยเชิงสำรวจ

ผู้วิจัยได้สัมภาษณ์ นักศึกษาที่ใช้พฤติกรรมความรุนแรง เพื่อนักศึกษาที่มีพฤติกรรมการใช้ความรุนแรง อาจารย์ที่ปรึกษา อาจารย์ผู้สอน และอาจารย์ฝ่ายปกครอง นอกจากนี้ยังได้สัมภาษณ์บุคคลที่เกี่ยวข้องกับเหตุการณ์การใช้พฤติกรรมความรุนแรงในสถาบันการศึกษาต่าง ๆ

3. การวิจัยโดยการสังเกตการณ์

ผู้วิจัยได้ลงไปในพื้นที่ เพื่อเป็นการสังเกตพฤติกรรมของนักศึกษา อาจารย์ และบุคลากรในพื้นที่ และยังสามารถสังเกตสภาพแวดล้อมในการเรียนของนักศึกษา ทั้งห้องเรียน อาคาร สถานที่ โดยได้มีการประสานงานกับอาจารย์ในวิทยาเขตอย่างใกล้ชิด

3.9 การวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูลใช้การวิเคราะห์แบบอุปนัย (Analysis Induction) โดยนำข้อมูลที่ได้จากการศึกษาเอกสารเกี่ยวกับการใช้ความรุนแรงในนักศึกษาระดับอาชีวศึกษา และการสัมภาษณ์ นักศึกษา เพื่อนักศึกษา อาจารย์ที่ปรึกษา และอาจารย์ฝ่ายปกครอง มาจัดการจำแนกข้อมูลอย่างเป็นระบบ เชื่อมโยงความสัมพันธ์ และสร้างข้อสรุปข้อมูลต่าง ๆ ที่รวบรวมได้

3.10 การเสนอข้อมูล

การนำเสนอข้อมูลงานวิจัยเป็นลักษณะความเรียงและพรรณนาวิเคราะห์ (Analysis Description) พร้อมทั้งการนำเสนอในรูปแบบความเรียง และพรรณนาวิเคราะห์

3.11 การพิทักษ์สิทธิกลุ่มตัวอย่าง

ก่อนดำเนินการวิจัย ผู้วิจัยทำหนังสือขออนุญาตเก็บข้อมูลจากอธิการบดี และคณบดี คณะวิศวกรรมศาสตร์มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลพระนคร เพื่อเข้าทำการเก็บข้อมูล โดยแจ้งชื่อ โครงการวิจัยและชี้แจงวัตถุประสงค์ของการวิจัย รวมทั้งระบุระยะเวลาของการดำเนินการ เข้าเก็บข้อมูลให้ทราบล่วงหน้าก่อนเข้าทำการเก็บข้อมูล นอกจากนี้ ได้แจ้งให้ประชากร/กลุ่มตัวอย่างที่ศึกษาทราบว่า ข้อมูลที่ได้มาจะเป็นความลับไม่นำมาเปิดเผย กลุ่มตัวอย่างมีสิทธิ์จะเข้าร่วมหรือไม่เข้าร่วมในการทำงานวิจัยนี้ได้ และมีสิทธิ์ที่จะทราบผลของการวิจัยหลังการวิจัยสิ้นสุดลง